

Υπόθεση C-182/24

**Σύνοψη αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως δυνάμει του άρθρου 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

5 Μαρτίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunal judiciaire de Paris (Γαλλία)

Ημερομηνία της απόφασεως του αιτούντος δικαστηρίου:

8 Φεβρουαρίου 2024

Ενάγοντες:

RB κ.λπ., ως διάδοχοι του Claude Chabrol

RZ κ.λπ., ως διάδοχοι του Paul Gégauff

Εναγόμενοι:

Société Brinter Company Ltd.

Société Artedis

BS

MW

Société des auteurs et compositeurs dramatiques (SACD)

Société des auteurs compositeurs et éditeurs de musique (SACEM)

κ.λπ.

1. Αντικείμενο και στοιχεία της διαφοράς:

- 1 Ο Claude Chabrol σκηνοθέτησε, στο διάστημα από το 1967 έως το 1974, δέκα περίπου ταινίες, εκ των οποίων πέντε από κοινού με τον Paul Gégauff, συγγραφέα των διαλόγων, σεναριογράφο ή συγγραφέα της κινηματογραφικής προσαρμογής.

- 2 Με συμβάσεις της 8ης Ιουνίου 1990 τα δικαιώματα εκμετάλλευσης των προμνησθεισών ταινιών παραχωρήθηκαν στην εταιρία Brinter Company Ltd, εκπροσωπούμενη από τον/την BS, η οποία παραχώρησε, εν συνεχεία, τα δικαιώματα εκμετάλλευσης μέρους των ταινιών σε τρίτους.
- 3 Οι ως άνω συμβάσεις συνήφθησαν αρχικώς «για διάστημα 30 ετών» και εξακολουθούν να είναι σε ισχύ όσον αφορά 11 ταινίες.
- 4 Στις 11 Ιουλίου 2019 οι κληρονόμοι του Claude Chabrol και του Paul Gégauff άσκησαν αγωγή κατά της εταιρείας Brinter Company Ltd λόγω προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σε σχέση με 14 ταινίες που σκηνοθέτησε ο Claude Chabrol, σε 5 εκ των οποίων ο Paul Gégauff είναι συνδημιουργός.
- 5 Οι ενάγοντες προσάπτουν, κατ' ουσίαν, στους εναγομένους τη μη εκμετάλλευση ή την κακή εκμετάλλευση των ταινιών στο παρελθόν, υποστηρίζουν ότι ορισμένες συμβάσεις έχουν λήξει και ότι οι λοιπές συμβάσεις λύθηκαν λόγω μη εκτέλεσης ή πλημμελούς εκτέλεσης, ζητούν δε αποζημίωση λόγω αθέτησης συμβατικών υποχρεώσεων, προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και προσβολής του ηθικού δικαιωμάτος τους στην ακεραιότητα των έργων, λόγω των κακών συνθηκών διατήρησης και αποκατάστασης των αρνητικών και των μέσων διατήρησης των ταινιών.
- 6 Οι εναγόμενοι προέβαλαν ένσταση απαραδέκτου λόγω μη προσεπίκλησης 19 συνδημιουργών των επίδικων ταινιών.
- 7 Με χωριστά δικόγραφα της 5ης Μαΐου και της 12ης Ιουνίου 2020, οι ενάγοντες προσεπικάλεσαν φυσικά πρόσωπα, ως διαδόχους προαποβιωσάντων συνδημιουργών, καθώς και την «κληρονομία της Charlotte Armstrong», την «κληρονομία του Daniel Boulanger», την «κληρονομία του Nicholas Blake», την «κληρονομία του Edward Atiyah», την «κληρονομία του Ellery Queen», την «κληρονομία του Richard Neely», την «κληρονομία της Patricia Highsmith» και την «κληρονομία του Claude Brulé».
- 8 Οι ενάγοντες άσκησαν επίσης αγωγή κατά της Société des auteurs et compositeurs dramatiques (Εταιρίας δραματικών συγγραφέων και συνθετών, στο εξής: SACD), ως εκπρόσωπο πλειόνων συνδημιουργών, και της Société des auteurs compositeurs et éditeurs de musique (Εταιρίας δημιουργών, συνθετών και εκδοτών μουσικής, στο εξής: SACEM).

2. Νομικό πλαίσιο:

Το δίκαιο της Ένωσης

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- 9 Το άρθρο 17 ορίζει τα εξής:

«Δικαίωμα ιδιοκτησίας

1. [...]

2. Η διανοητική ιδιοκτησία προστατεύεται.»

10 Το άρθρο 47 ορίζει τα εξής:

«Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου

Κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης, έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικασθεί η υπόθεσή του δίκαια, δημόσια και εντός εύλογης προθεσμίας, από ανεξάρτητο και αμερόληπτο δικαστήριο, που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως. Κάθε πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να συμβουλευέται δικηγόρο και να του αναθέτει την υπεράσπιση και εκπροσώπησή του.»

Οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας

11 Η αιτιολογική σκέψη 9 διαλαμβάνει τα ακόλουθα:

«Κάθε εναρμόνιση του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων πρέπει να βασίζεται σε υψηλό επίπεδο προστασίας, διότι τα εν λόγω δικαιώματα είναι ουσιώδη για την πνευματική δημιουργία. Η προστασία τους συμβάλλει στη διατήρηση και ανάπτυξη της δημιουργικότητας προς όφελος των δημιουργών, των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών, των καταναλωτών, του πολιτισμού, της βιομηχανίας και του κοινού γενικότερα. Ως εκ τούτου, η πνευματική ιδιοκτησία έχει αναγνωρισθεί ως αναπόσπαστο μέρος της ιδιοκτησίας.»

12 Το άρθρο 2 ορίζει τα εξής:

«Δικαίωμα αναπαραγωγής

Τα κράτη μέλη παρέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν, την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη αναπαραγωγή με οποιοδήποτε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει:

[...]

δ) στους παραγωγούς της πρώτης υλικής ενσωμάτωσης ταινιών σε φορέα, όσον αφορά το πρωτότυπο και τα αντίγραφα των ταινιών τους, [...].»

13 Το άρθρο 3 ορίζει τα εξής:

«Δικαίωμα παρουσίασης έργων στο κοινό και δικαίωμα διάθεσης άλλων αντικειμένων στο κοινό

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν κάθε παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, καθώς και να καθιστούν προσιτά τα έργα τους στο κοινό κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

2. Τα κράτη μέλη παρέχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν τη διάθεση στο κοινό, ενσυρμάτως ή ασυρμάτως, κατά τρόπο ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος:

[...]

γ) στους παραγωγούς της πρώτης υλικής ενσωμάτωσης ταινιών, όσον αφορά το πρωτότυπο και τα αντίγραφα των ταινιών τους, [...]».

14 Το άρθρο 4 ορίζει τα εξής:

«Δικαίωμα διανομής

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους δημιουργούς, όσον αφορά το πρωτότυπο ή αντίγραφο των έργων τους, το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν τη διανομή τους στο κοινό με οποιαδήποτε μορφή μέσω πώλησης ή άλλως.

2. Το δικαίωμα διανομής του πρωτοτύπου ή των αντιγράφων ενός έργου εντός της Κοινότητας αναλώνεται μόνο εάν η πρώτη πώληση ή η κατ' άλλον τρόπο πρώτη μεταβίβαση της κυριότητας του έργου αυτού εντός της Κοινότητας πραγματοποιείται από το[ν] δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.»

15 Το άρθρο 8 ορίζει τα εξής:

«Κυρώσεις και μέσα έννομης προστασίας

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν κατάλληλες κυρώσεις και μέσα έννομης προστασίας έναντι της προσβολής των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξασφάλιση της εφαρμογής τους. Οι κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές.

2. Κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε οι δικαιούχοι των οποίων τα συμφέροντα θίγονται από προσβολές τελεσθείσες στο έδαφός του να μπορούν να ασκούν αγωγή αποζημίωσης ή/και να ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και, κατά περίπτωση, την κατάσχεση του σχετικού υλικού καθώς και των συσκευών, προϊόντων ή συστατικών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 2.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι δικαιούχοι να μπορούν να ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά των διαμεσολαβητών οι υπηρεσίες των οποίων χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή δικαιώματος του δημιουργού ή συγγενικού δικαιώματος.»

Οδηγία 2004/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

16 Το άρθρο 2 ορίζει τα εξής:

«Πεδίο εφαρμογής

1. Με την επιφύλαξη των μέσων που προβλέπονται ή ενδέχεται να προβλεφθούν με την κοινοτική ή την εθνική νομοθεσία, καθόσον τα εν λόγω μέσα μπορεί να είναι ευνοϊκότερα για τους δικαιούχους, τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία εφαρμόζονται, σύμφωνα με το άρθρο 3, σε οποιαδήποτε προσβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας όπως προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία ή/και την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους.

[...]

17 Το άρθρο 3 ορίζει τα εξής:

«Γενική υποχρέωση

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που απαιτούνται για τη διασφάλιση της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που ρυθμίζονται με την παρούσα οδηγία. Τα εν λόγω μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης πρέπει να είναι θεμιτά και δίκαια, να μην είναι περίπλοκα και δαπανηρά άνευ λόγου και να μην προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε να συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

2. Τα εν λόγω μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης πρέπει επίσης να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά και να εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να αποτρέπεται η δημιουργία εμποδίων στο νόμιμο εμπόριο και να προβλέπονται εγγυήσεις κατά της κατάχρησής τους.»

Οδηγία 2006/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας

Οδηγία 2006/116/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για τη διάρκεια προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενικών δικαιωμάτων

18 Το άρθρο 1 ορίζει τα εξής:

«Διάρκεια των δικαιωμάτων του δημιουργού

1. Τα δικαιώματα ενός δημιουργού λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου κατά την έννοια του άρθρου 2 της Σύμβασης της Βέρνης προστατεύονται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του δημιουργού και εβδομήντα έτη μετά το θάνατό του, ανεξάρτητα από την ημερομηνία κατά την οποία το έργο κατέστη νομίμως προσιτό στο κοινό. [...]»

19 Το άρθρο 2 ορίζει τα εξής:

«Κινηματογραφικά ή οπτικοακουστικά έργα

1. Ο κύριος σκηνοθέτης ενός κινηματογραφικού ή οπτικοακουστικού έργου θεωρείται ως δημιουργός του ή ένας από τους δημιουργούς του. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να ορίσουν και άλλους συνδημιουργούς.

2. Η διάρκεια προστασίας ενός κινηματογραφικού ή οπτικοακουστικού έργου λήγει εβδομήντα έτη μετά το θάνατο του τελευταίου επιζώντος μεταξύ των ακόλουθων προσώπων, είτε τα πρόσωπα αυτά έχουν ορισθεί συνδημιουργοί είτε όχι: του κύριου σκηνοθέτη, του σεναριογράφου, του συγγραφέα των διαλόγων και του συνθέτη της μουσικής που γράφτηκε ειδικά για να χρησιμοποιηθεί στο κινηματογραφικό ή οπτικοακουστικό έργο.»

20 Το άρθρο 9 ορίζει τα εξής:

«Ηθικό δικαίωμα

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις περί ηθικού δικαιώματος διατάξεις των κρατών μελών.»

Το γαλλικό δίκαιο

Code de la propriété intellectuelle (κώδικας διανοητικής ιδιοκτησίας)

21 Το άρθρο L. 111-1 ορίζει τα εξής:

«Ο δημιουργός πνευματικού έργου έχει επί του εν λόγω έργου, εκ μόνου του λόγου της δημιουργίας του, αποκλειστικό δικαίωμα άυλης ιδιοκτησίας αντιτάξιμο έναντι όλων. Το εν λόγω δικαίωμα έχει χαρακτηριστικά διανοητικής και ηθικής φύσης, καθώς και χαρακτηριστικά περιουσιακής φύσης [...]».

22 Το άρθρο L. 113-2 ορίζει τα εξής:

«Ως έργο κοινής δημιουργίας νοείται έργο στη δημιουργία του οποίου συνέβαλαν πλείονα φυσικά πρόσωπα [...]».

23 Το άρθρο L. 113-3 ορίζει τα εξής:

«Το έργο κοινής δημιουργίας ανήκει από κοινού στους συνδημιουργούς. Οι συνδημιουργοί πρέπει να ασκούν τα δικαιώματά τους ομόφωνα. Σε περίπτωση διαφωνίας, η διαφορά επιλύεται από αστικό δικαστήριο.»

24 Το άρθρο L. 113-7 ορίζει τα εξής:

«Είναι δημιουργός οπτικοακουστικού έργου το φυσικό πρόσωπο ή τα φυσικά πρόσωπα που υλοποιούν τη διανοητική δημιουργία του έργου. Εκτός αποδείξεως του αντιθέτου, λογίζονται ως συνδημιουργοί οπτικοακουστικού έργου που υλοποιήθηκε από κοινού: 1. ο σεναριογράφος· 2. ο συγγραφέας της κινηματογραφικής προσαρμογής· 3. ο συγγραφέας του προφορικού κειμένου· 4. ο συνθέτης των μουσικών συνθέσεων, με ή χωρίς στίχο, οι οποίες υλοποιήθηκαν για το έργο· 5. ο σκηνοθέτης.»

3. Επιχειρήματα των διαδίκων:

Οι εναγόμενοι

25 Οι εναγόμενοι υποστηρίζουν ότι η αγωγή είναι απαράδεκτη, καθότι οι ενάγοντες δεν προσεπικάλεσαν το σύνολο των συνδημιουργών των ταινιών ή των διαδόχων τους. Κατά τους εναγομένους, δεν είναι νόμιμη η προσεπικήληση «κληρονομιάς», η οποία δεν έχει νομική προσωπικότητα και δεν μπορεί να αποδείξει το όνομα, την κατοικία και τη διεύθυνσή της. Κατ' αυτούς, η άσκηση της αγωγής κατά των φορέων συλλογικής διαχείρισης δεν μπορεί να θεραπεύσει την παρατυπία, καθόσον οι εν λόγω φορείς δεν είναι εκπρόσωποι των συνδημιουργών. Προς στήριξη της ενστάσεως απαραδέκτου, οι εναγόμενοι απαριθμούν 13 συνδημιουργούς οι οποίοι, στις 8 Ιουνίου 2023, ημερομηνία των τελευταίων υπομνημάτων τους, δεν είχαν προσεπικληθεί.

26 Επί τους ουσίας, οι εναγόμενοι υποστηρίζουν ότι η αγωγή είναι αβάσιμη καθόσον οι πράξεις εκμετάλλευσης δεν τελέστηκαν και δεν αποδείχθηκαν. Διευκρινίζουν ότι ορισμένες συμβάσεις έληξαν, αλλά δεν αποτέλεσαν αντικείμενο μεταγενέστερων πράξεων εκμετάλλευσης. Αντιθέτως, εννέα συμβάσεις αποτελούν ακόμη αντικείμενο εκμετάλλευσης, καθότι οι ενάγοντες δεν ζήτησαν από τον εκδοχέα να συμμορφωθεί υπό τις προϋποθέσεις της ρήτρας περί

καταγγελίας, οι οποίες δεν πληρούνται. Οι εναγόμενοι αντικρούουν επιπλέον τους ισχυρισμούς περί μη εκμετάλλευσης των ταινιών και άλλων αθετήσεων συμβατικών υποχρεώσεων. Όσον αφορά τα ηθικά δικαιώματα, οι εναγόμενοι εκτιμούν ότι η αποκατάσταση των επίμαχων ταινιών είναι καλής ποιότητας, πλην μίας η οποία έχει διορθωθεί έκτοτε. Οι εναγόμενοι υποστηρίζουν ότι η εκμετάλλευση των ταινιών είναι προσήκουσα, πλην όμως οι ενάγοντες ή ορισμένοι εξ αυτών αντιτίθενται συχνά στις σχεδιαζόμενες πράξεις εκμετάλλευσης. Οι εναγόμενοι αποκλείουν την προσωπική ευθύνη των διευθυντών και διαφωνούν ρητώς με την επιστροφή του υλικού των ταινιών, την κυριότητα του οποίου διεκδικούν.

H SADC

- 27 Η SADC, παρεμβαίνουσα η οποία κλητεύθηκε υποχρεωτικώς στη δίκη, επισημαίνει ότι δεν εκπροσωπεί, στο πλαίσιο της παρούσας δίκης, τους ακόλουθους δημιουργούς ή τους διαδόχους τους: Charlotte Armstrong, Daniel Boulanger, Nicholas Blake, Edward Atiyah, Ellery Queen, Richard Neely, Patricia Highsmith, Eugène Archer, Paul Gardner, και, για τον λόγο αυτόν, ζητεί να μην είναι εναγομένη στη δίκη.
- 28 Η SADC διευκρινίζει ότι γνωστοποίησε τα στοιχεία επικοινωνίας των κληρονομιών των Charlotte Armstrong, Daniel Boulanger και Patricia Highsmith και δεσμεύεται να γνωστοποιήσει, εφόσον διαταχθεί συναφώς, τα στοιχεία επικοινωνίας της κληρονομιάς του Claude Brulé.
- 29 Η SADC υποστηρίζει ότι, προκειμένου η αγωγή συνδημιουργού έργου κοινής δημιουργίας να ασκηθεί παραδεκτώς, η νομολογία απαιτεί την προσεπίκληση και των λοιπών συνδημιουργών, ώστε να μπορέσουν να λάβουν θέση ατομικώς, δυνάμει τόσο των περιουσιακών όσο και των ηθικών δικαιωμάτων τους, επί της αγωγής που εκδικάζεται και αφορά το έργο κοινής δημιουργίας. Η SADC εκτιμά ότι, στο πλαίσιο αυτό, δεν μπορεί να εκπροσωπεί νομίμως τους δημιουργούς, κατά μείζονα λόγο διότι οι οικείοι δημιουργοί δεν είναι μέλη της SADC.
- 30 Η SADC υπενθυμίζει την προσήλωσή της στον κανόνα της ομοφωνίας των συνδημιουργών και στη δικονομική συνέπειά του, η οποία είναι η υποχρέωση προσεπίκλησης όλων των συνδημιουργών. Η SADC εκτιμά ότι το δικαστήριο διαθέτει τα μέσα για να εξετάσει το ζήτημα του παραδεκτού της αγωγής τηρουμένων των ευρωπαϊκών προτύπων υψηλής προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που αναγνωρίζονται στις σχετικές οδηγίες. Κατά την SADC, λαμβανομένων υπόψη των ασυνήθιστων δυσχερειών στην υπό κρίση υπόθεση, το αιτούν δικαστήριο θα μπορούσε να μην απαιτήσει την τήρηση του κανόνα της ομοφωνίας, ιδίως εφαρμόζοντας το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τη νομολογία Golder του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1975, Golder κατά Ηνωμένου Βασιλείου, αριθ. προσφυγής 4451/70, ECLI:CE:ECHR:1975:0221JUD000445170).

Οι προσεπικληθέντες

- 31 Μολονότι κλητεύθηκαν με χωριστές πράξεις, οι λοιποί διάδικοι δεν παρέστησαν ούτε εκπροσωπήθηκαν από δικηγόρο στη δίκη.

Οι ενάγοντες

- 32 Όσον αφορά την ένσταση απαραδέκτου, ο AD υποστηρίζει ότι η ιδιότητά του ως κληρονόμου αποδεικνύει το έννομο συμφέρον του. Ο AD επισημαίνει επιπλέον ότι οι ενάγοντες κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια, μεταξύ άλλων έναντι των τριών φορέων συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας¹, προκειμένου να προσδιορίσουν τους διαδόχους, προσεπικάλεσαν δε ενίοτε «κληρονομίες» ελλείψει άλλων πληροφοριών, ειδικότερα διότι οι εναγόμενοι γνωστοποιούν μόνον τα στοιχεία επικοινωνίας εκδοτών. Επικουρικώς, η ένσταση απαραδέκτου δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να γίνει δεκτή όσον αφορά τη συμβατική ευθύνη.
- 33 Τελικώς, οι ενάγοντες επικαλούνται το θεμελιώδες δικαίωμα κίνησης κάθε δικαστικής διαδικασίας για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων τους, τούτο δε θα πρέπει να οδηγήσει το αιτούν δικαστήριο να ερμηνεύσει ευρέως τη νομολογία του Cour de cassation (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία) που απαιτεί την προσεπίκληση όλων των συνδημιουργών.
- 34 Ο RB εκτιμά ότι, εν πάση περιπτώσει, οι ενάγοντες δεν θα πρέπει να στερηθούν τη δυνατότητα προστασίας των δικαιωμάτων τους λόγω της απουσίας ορισμένων συνδημιουργών ή της αδράνειας που προκάλεσε μια περίπλοκη κατάσταση. Ο RB επισημαίνει, επιπλέον, ότι ο σκηνοθέτης κατέχει εξέχουσα θέση ως κύριος δημιουργός και ότι, κατά τα λοιπά, η οδηγία 2001/29/EK προβλέπει κατάλληλες κυρώσεις και μέσα έννομης προστασίας.

4. Εκτίμηση του δικαστηρίου:

- 35 Οι ενάγοντες προσάπτουν, κατ' ουσίαν, στους εναγομένους τη μη εκμετάλλευση των ταινιών. Οι εναγόμενοι αντικρούουν την αιτίαση και υποστηρίζουν ότι οι ενάγοντες, και ειδικότερα ο AD, αντιτάσσονται στην εκμετάλλευση.
- 36 Αντικείμενο της αγωγής είναι η προσβολή περιουσιακών και ηθικών δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, η οποία συνιστά αδικοπραξία για την οποία οι ενάγοντες αξιώνουν αποζημίωση. Η αγωγή έχει επίσης ως αντικείμενο συμβατική ευθύνη, καθόσον οι ενάγοντες υποστηρίζουν ότι οι συμβάσεις έχουν λήξει λόγω παρέλευσης της διάρκειάς τους ή λόγω της ρήτρας περί καταγγελίας ή ζητούν τη λύση τους από το δικαστήριο λόγω αθέτησης συμβατικών υποχρεώσεων.

¹ Κατά τη διάταξη του επιληφθέντος της προετοιμασίας της υποθέσεως δικαστή, της 16ης Φεβρουαρίου 2023, προκειμένου να αποκτήσουν τα στοιχεία επικοινωνίας άλλων συνδημιουργών ή των διαδόχων τους, οι ενάγοντες επικοινωνήσαν επίσης με την SACD, την SACEM και την SIAE (Società Italiana degli Autori ed Editori [Ιταλική εταιρία συγγραφέων και εκδοτών], SIAE). Βλ. <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000047910860>.

- 37 Από τις 27 Ιανουαρίου 2020, ημερομηνία κατάθεσης των αιτημάτων των εναγομένων που προέβαλαν την ένσταση απαραδέκτου λόγω μη προσεπίκλησης των συνδημιουργών των ταινιών, η εκδίκαση της υπόθεσης δεν μπορεί να προχωρήσει λόγω αδυναμίας προσδιορισμού των πλειόνων διαδοχικών κληρονόμων τους.
- 38 Προκειμένου να θεραπεύσουν το ελάττωμα, οι ενάγοντες προσεπικάλεσαν επτά πρόσωπα που θεωρούνται συνδημιουργοί ή διάδοχοι και οκτώ «κληρονομίες» συνδημιουργών. Στο επιχείρημα ότι η κληρονομία δεν έχει νομική προσωπικότητα, οι ενάγοντες αντιτάσσουν ότι δεν μπόρεσαν να προσδιορίσουν τα φυσικά πρόσωπα που είναι οι κληρονόμοι. Οι ενάγοντες άσκησαν επίσης αγωγή κατά της SACD, εταιρίας συλλογικής διαχείρισης, χαρακτηρίζοντάς την ως εκπρόσωπο των διαδόχων των οκτώ «κληρονομιών», πλην όμως η SACD δεν αποδέχεται τον χαρακτηρισμό αυτόν.
- 39 Επομένως, η προετοιμασία της υπόθεσης παρατείνεται λόγω της αναζήτησης των συνδημιουργών ή των διαδόχων τους, η προσεπίκληση των οποίων παραμένει αδύνατη σε πολλές περιπτώσεις.
- 40 Οι διάδικοι προσάπτουν ο ένας στον άλλον αδικαιολόγητη άρνηση διάθεσης των έργων και, επομένως, την αδυναμία τους να τα διαθέσουν στο κοινό, εκφράζουν δε φόβους ότι, ελλείψει απόφασης επί της ουσίας, τα έργα θα περιπέσουν σε λήθη.

α) Το εθνικό δίκαιο και η νομολογία

- 41 Το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο περιλαμβάνει τις διατάξεις του Code de la propriété intellectuelle (κώδικα διανοητικής ιδιοκτησίας) (βλ. σημεία 21 έως 24 της παρούσας σύνοψης), που ορίζουν το οπτικοακουστικό έργο ως «έργο κοινής δημιουργίας», συνιδιοκτησία των εξ αδιαιρέτου συνδημιουργών του (ορισμός στον οποίο εμπίπτουν οι επίδικες ταινίες), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Code de procédure civile (κώδικα πολιτικής δικονομίας), που προβλέπουν λόγο απαραδέκτου κατά τους κανόνες του κοινού δικαίου σε περίπτωση μη προσεπίκλησης όλων των συνδημιουργών.
- 42 Συγκεκριμένα, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) διευκρίνισε με την απόφαση της 10ης Μαΐου 1995 (πρώτο τμήμα αστικών διαφορών, 10 Μαΐου 1995, αίτηση αναιρέσεως αριθ. 93-10.945) ότι «ο συνδημιουργός έργου κοινής δημιουργίας που ασκεί αγωγή για την προστασία των περιουσιακών δικαιωμάτων του οφείλει, επί ποινή απαραδέκτου, να προσεπικαλέσει τους λοιπούς δημιουργούς του έργου, οσάκις η συνεισφορά του δεν μπορεί να διαχωριστεί από τη συνεισφορά των συνδημιουργών».
- 43 Απαραίτητη είναι μόνον η προσεπίκληση των εξ αδιαιρέτου συνδημιουργών, χωρίς να απαιτείται εμφάνισή τους ενώπιον του δικαστηρίου ή συγκατάθεση στην άσκηση της αγωγής (πρώτο τμήμα αστικών διαφορών, 11 Ιανουαρίου 2000, αίτηση αναιρέσεως αριθ. 98-20.446).

- 44 Στο εγχώριο δίκαιο, το καθεστώς που προβλέπεται στο άρθρο L. 113-3 του Code de la propriété intellectuelle (κώδικα διανοητικής ιδιοκτησίας) είναι η εξ αιαιρέτου κυριότητα. Η εξ αιαιρέτου κυριότητα είναι η σχέση που διέπει τους συνδημιουργούς που μνημονεύονται στο άρθρο L. 113-7 του ίδιου κώδικα, το οποίο καθιερώνει τεκμήριο για την απόδοση της συγκεκριμένης ιδιότητας.
- 45 Το άρθρο L. 113-3 θεσπίζει ειδικό καθεστώς βασισμένο στον κανόνα της ομοφωνίας των εξ αιαιρέτου συνδημιουργών.
- 46 Στο παρόν στάδιο, ελάχιστες είναι οι εξαιρέσεις από τον κανόνα της ομοφωνίας, ο οποίος συνεπάγεται, εκ νέου, την υποχρέωση προσεπίκλησης των λοιπών συνδημιουργών σε περίπτωση αγωγής βασισμένης στα εξ αιαιρέτου δικαιώματα. Τούτο ισχύει σε περίπτωση άσκησης αγωγής λόγω προσβολής περιουσιακών δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και ηθικών δικαιωμάτων του δημιουργού.
- 47 Επομένως, απόκειται στον ενάγοντα που επιθυμεί να προστατεύει τα δικαιώματά του διανοητικής ιδιοκτησίας να προσεπικαλέσει όλους τους συνδημιουργούς του έργου κοινής δημιουργίας. Εάν, όπως στην υπό κρίση υπόθεση, ο εναγόμενος αντιτάξει την ύπαρξη συνδημιουργών, ο ενάγων οφείλει να τους προσεπικαλέσει ή να αποδείξει ότι το τεκμήριο βάσει του οποίου τους αποδίδεται η εν λόγω ιδιότητα, το οποίο προβλέπεται στο άρθρο L. 113-7 του Code de la propriété intellectuelle (κώδικα διανοητικής ιδιοκτησίας), δεν ισχύει.
- 48 Επομένως, το εθνικό δίκαιο και η σχετική νομολογία συνεπάγονται εκτενή προκαταρκτική συζήτηση όσον αφορά το παραδεκτό της αγωγής. Ο ενάγων οφείλει να αποδείξει ορισμένα πραγματικά στοιχεία και τούτο απαιτεί την καταβολή σημαντικής προσπάθειας, εκ μέρους του, για τον νομικό χαρακτηρισμό των αντίστοιχων συνεισφορών στο συλλογικό έργο και τη σχετική απόδειξη. Η ένταση της προσπάθειας είναι ανάλογη προς τον αριθμό των συνδημιουργών και, ενδεχομένως, των διαδόχων τους.
- 49 Συνάδει το προεκτεθέν καθεστώς με τις πράξεις του δικαίου της Ένωσης και ειδικότερα με τον Χάρτη και τις οδηγίες σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τον σεβασμό των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας;

β) Το δίκαιο της Ένωσης

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης

- 50 Το Δικαστήριο έχει υπενθυμίσει ότι «το θεμελιώδες δικαίωμα ιδιοκτησίας, του οποίου μέρος αποτελούν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως το δικαίωμα του δημιουργού (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου 2006, C-479/04, Laserdisken, Συλλογή 2006, σ. I-8089, σκέψη 65), και το θεμελιώδες δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προστασίας συνιστούν γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου (βλ., επ' αυτού, αντιστοίχως, αποφάσεις της 12ης Ιουλίου 2005, C-154/04 και C-155/04, Alliance for Natural Health κ.λπ.,

Συλλογή 2005, σ. I-6451, σκέψη 126 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και απόφαση της 13ης Μαρτίου 2007, C-432/05, Unibet, Συλλογή 2007, σ. I-2271, σκέψη 37 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία)» (απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2008, Promusicae, C-275/06, EU:C:2008:54, σκέψη 62), καθώς και ότι, «κατά το άρθρο 17, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του, να τα χρησιμοποιεί, να τα διαθέτει και να τα κληροδοτεί. Κανείς δεν μπορεί να στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Η χρήση των αγαθών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς από τον νόμο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς το γενικό συμφέρον. Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύεται» (απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 2012, Luksan, C-277/10, EU:C:2012:65, σκέψη 68).

- 51 Εξάλλου, το θεμελιώδες δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προστασίας, το οποίο εγγυάται το άρθρο 47 του Χάρτη, αποσκοπεί να διασφαλίσει «την αποτελεσματική άσκηση του θεμελιώδους δικαιώματος της ιδιοκτησίας, της οποίας αποτελεί μέρος και το δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας που προστατεύεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2, αυτής. Πράγματι, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 31 των προτάσεών του, το πρώτο από τα θεμελιώδη αυτά δικαιώματα συνιστά αναγκαίο μέσο προς προστασία του δευτέρου» (απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485, σκέψη 29).

Οι οδηγίες σχετικά με το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

- 52 Το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι, «με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων και περιορισμών που προβλέπονται εξαντλητικώς στο άρθρο 5 της οδηγίας 2001/29, οποιαδήποτε χρήση έργου από τρίτο χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού του έργου πρέπει να θεωρείται ως προσβολή των δικαιωμάτων του δημιουργού του έργου αυτού (βλ., υπ' αυτή την έννοια, απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192, σκέψεις 24 και 25). Εντούτοις, το άρθρο 2, στοιχείο α', και το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 δεν διευκρινίζουν κατά ποιον τρόπο πρέπει να εκδηλώνεται η συναίνεση του δημιουργού, πράγμα που σημαίνει ότι οι διατάξεις αυτές δεν μπορούν να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι απαιτούν η συναίνεση αυτή να παρέχεται οπωσδήποτε ρητώς. Αντιθέτως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, κατά τις εν λόγω διατάξεις, η συναίνεση επιτρέπεται επίσης να παρέχεται σιωπηρώς. [...] Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της υψηλής προστασίας των δημιουργών που μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 9 της οδηγίας 2001/29, οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να γίνει δεκτό ότι υφίσταται σιωπηρή συναίνεση του δημιουργού πρέπει να καθορίζονται αυστηρώς, ώστε να μην καταστεί άνευ αντικειμένου αυτός καθεαυτός ο κανόνας της συναίνεσης του δημιουργού» (απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2016, Soulier και Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, σκέψεις 34, 35 και 37).

- 53 Όσον αφορά την οδηγία 2004/48, οποιαδήποτε προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας προϋποθέτει μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης που είναι αναγκαία, αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά, υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα της 2 και 3.
- 54 Το Δικαστήριο έχει εκτιμήσει ότι «αν, σε καταστάσεις όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης, η εθνική ρύθμιση, όπως ερμηνεύεται από τα αρμόδια εθνικά δικαστήρια, έχει ως αποτέλεσμα να εμποδίζει τη δυνατότητα του επιλαμβανόμενου αγωγής αποζημιώσεως εθνικού δικαστηρίου να επιβάλλει, αιτήσει του ενάγοντος, την προσκόμιση και τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων σχετικών με τα μέλη της οικογένειας του αντιδίκου, η διαπίστωση της προβαλλόμενης προσβολής του δικαιώματος του δημιουργού και ο προσδιορισμός του δράστη της προσβολής αυτής καθίστανται αδύνατοι και, επομένως, διαπράττεται κατάφωρη προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων αποτελεσματικής ένδικης προστασίας και διανοητικής ιδιοκτησίας σε βάρος του κατόχου δικαιώματος του δημιουργού και, επομένως, δεν τηρείται, ως εκ τούτου, η απαίτηση εξασφαλίσεως δίκαιης ισορροπίας μεταξύ των υφιστάμενων εν προκειμένω θεμελιωδών δικαιωμάτων (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Coty Germany, C-580/13, EU:C:2015:485, σκέψη 41)» (απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2018, Bastei Lübbe, C-149/17, EU:C:2018:841, σκέψη 51).
- 55 Στο πλαίσιο αυτό, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να αποσαφηνιστούν η έκταση του δικαιώματος των εναγόντων σε αποτελεσματική ένδικη προστασία και η δίκαιη ισορροπία που πρέπει να επιτευχθεί μεταξύ του εν λόγω δικαιώματος και του υψηλού επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας όλων των συνδημιουργών.
- γ) Ζητούμενες διευκρινίσεις**
- 1. Η προστασία του δικαιώματος αποτελεσματικής ένδικης προστασίας*
- 56 Η αγωγή ασκήθηκε στις 11 Ιουλίου 2019 και δεν είναι ακόμη ώριμη προς εκδίκαση. Οι διάδικοι εξέθεσαν τις πλείονες ενέργειες που πραγματοποίησαν προκειμένου να προσδιορίσουν τους συνδημιουργούς ή τους διαδόχους τους, χωρίς να μπορέσουν να τους προσεπικαλέσουν νομοτύπως όπως απαιτεί η εθνική νομολογία που βασίζεται στο άρθρο L. 113-3 του Code de la propriété intellectuelle (κώδικα διανοητικής ιδιοκτησίας). Ειδικότερα, προσεπικλήθηκαν «κληρονομίες» οι οποίες δεν έχουν νομική προσωπικότητα.
- 57 Η συλλογιστική που εφάρμοσε το Δικαστήριο στη νομολογία του βασίστηκε στην αρχή της δικονομικής αυτονομίας των κρατών μελών.
- 58 Εντούτοις, η οδηγία 2001/29/EK επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να προβλέπουν κατάλληλες κυρώσεις και μέσα έννομης προστασίας, καθώς και αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις.

- 59 Εξάλλου, η οδηγία 2004/48/EK προβλέπει μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης, με την επιφύλαξη των μέσων που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία, αλλά «καθόσον τα εν λόγω μέσα μπορεί να είναι ευνοϊκότερα για τους δικαιούχους» και υπό την προϋπόθεση να μην είναι «περίπλοκα και δαπανηρά άνευ λόγου» και να μην προβλέπουν «παράλογες προθεσμίες» ούτε να συνεπάγονται «αδικαιολόγητες καθυστερήσεις».
- 60 Επιπλέον, ο Χάρτης εγγυάται στους ενάγοντες αποτελεσματική ένδικη προστασία. Οι ενάγοντες εμποδίζονται, εν τοις πράγμασι, να προσφύγουν στο δικαστήριο που θα αποφανθεί επί της ουσίας της αστικής διαφοράς, εάν αδυνατούν να προσεπικαλέσουν το σύνολο των διαδόχων των συνδημιουργών των επίδικων έργων, μολονότι υπάρχουν πλείονες κληρονόμοι, ευρισκόμενοι ακόμη και στην αλλοδαπή.
- 61 Για τη διαφύλαξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων των συνδημιουργών, οι ως άνω προϋποθέσεις περιορίζουν τα δικαιώματα των εναγόντων και αυξάνουν το ενδεχόμενο απαραδέκτου της αγωγής τους, επιβάλλοντάς τους σημαντικές υποχρεώσεις, εν πάση περιπτώσει, για την εξακρίβωση της ταυτότητας των διαδόχων των συνδημιουργών.
- 62 Επομένως, το αιτούν δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται από την αρχή της σύμφωνης με το δίκαιο της Ένωσης ερμηνείας, ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει τις ως άνω διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και να διευκρινίσει αν επιτρέπουν ή, αντιθέτως, απαγορεύουν τον περιορισμό του δικαιώματος του δημιουργού να ασκήσει αγωγή λόγω προσβολής των δικαιωμάτων του. Το αιτούν δικαστήριο θα υποβάλει επ' αυτού το πρώτο προδικαστικό ερώτημα.
- 2. Το υψηλό επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και η δίκαιη ισορροπία που πρέπει να επιτευχθεί μεταξύ αυτών και του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής*
- 63 Το καθεστώς των άρθρων L.113-3 και L. 113-7 του Code de la propriété intellectuelle (κώδικα διανοητικής ιδιοκτησίας) και η εγχώρια νομολογία διασφαλίζουν επίσης ισορροπία μεταξύ των δικαιωμάτων των εξ αδιαιρέτου συνδημιουργών με σκοπό τη διαφύλαξή τους. Οι εν λόγω διατάξεις είναι αποτέλεσμα της μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη των προμνησθεισών οδηγιών.
- 64 Ανάλογη ανάλυση διενεργεί το Δικαστήριο όταν απαιτεί, βάσει της οδηγίας 2001/29/EK, προηγούμενη «συγκατάθεση» του δικαιούχου (απόφαση της 27ης Μαρτίου 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192). Εντούτοις, η συγκεκριμένη απόφαση αφορά χρήση του έργου από τρίτο και όχι ειδικώς από άλλον συνδημιουργό.
- 65 Επιπλέον, με την απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2016, Soulier και Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, η οποία εκδόθηκε βάσει της ίδιας οδηγίας 2001/29/EK, γίνεται δεκτή η ύπαρξη «σιωπηρής» συγκατάθεσης του δημιουργού.

Στην υπό κρίση υπόθεση, το συγκεκριμένο κριτήριο θα καθιστούσε δυνατή τη διαφοροποίηση ανάλογα με την κατάσταση των διαφόρων συνδημιουργών ή διαδόχων. Ορισμένοι εξ αυτών, λόγω πλειόνων διαδοχικών κληρονομιών έχουν, κατά τα φαινόμενα, εναπομένοντα περιουσιακά δικαιώματα και δεν εμφανίστηκαν ποτέ για να τα ασκήσουν. Εντούτοις, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, μια τέτοια σιωπηρή συγκατάθεση πρέπει να καθορίζεται «αυστηρώς» λόγω του σκοπού της υψηλής προστασίας των δημιουργών που μνημονεύεται στην αιτιολογική σκέψη 9 της οδηγίας. Τούτο θα ισχύει κατά μείζονα λόγο όσον αφορά τα ηθικά δικαιώματα που προβάλλονται εν προκειμένω.

- 66 Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας δεν αποτελούν αντικείμενο πλήρους εναρμόνισης και ζητεί διευκρινίσεις σχετικά με τη συγκεκριμένη εφαρμογή των ως άνω λύσεων που απορρέουν από τη νομολογία.
- 67 Βάσει της οδηγίας 2004/48/EK, η νομολογία του Δικαστηρίου ακολουθεί συλλογιστική η οποία παραπέμπει στην ισορροπία μεταξύ διαφόρων θεμελιωδών δικαιωμάτων (απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2018, *Bastei Lübbe*, C-149/17, EU:C:2018:841), τα οποία ήταν εντούτοις διαφορετικής φύσης, ειδικότερα σταθμίζοντας το δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας και το δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής.
- 68 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, όμως, τα δικαιώματα που σταθμίζονται είναι είτε της ίδιας φύσης είτε παρόμοιας φύσης μεταξύ εξ αδιαιρέτου συνδημιουργών· η ένσταση απαραδέκτου διασφαλίζει για τους απόντες συνδημιουργούς ότι το δικαστήριο δεν θα περιορίσει τα εν λόγω δικαιώματα χωρίς να παρασχεθεί δυνατότητα άμυνας στους απόντες συνδημιουργούς.
- 69 Αποτέλεσμα του προμνησθέντος δικονομικού κανόνα είναι ότι το βάρος ενημέρωσης των συνδημιουργών που ενδεχομένως επιθυμούν να ελέγχουν την εκμετάλλευση του έργου κοινής δημιουργίας φέρουν οι ενάγοντες με δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας και όχι το πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί η εκμετάλλευσή του.
- 70 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας του προσώπου θίγονται εάν ο δικαιούχος δεν μπορεί, κατόπιν αίτησης, να ζητήσει αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την οικογένεια του αντιδίκου του (απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, *Coty Germany*, C-580/13, EU:C:2015:485). Το Δικαστήριο μνημονεύει ρητώς τις έννοιες της «κατάφωρης προσβολής» των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και της αποτελεσματικής ένδικης προστασίας, αλλά και την έννοια της «δίκαιης ισορροπίας» μεταξύ των διαφόρων υφιστάμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- 71 Στην υπό κρίση υπόθεση, όμως, ενδέχεται να θιγούν τόσο οι ενάγοντες, διάδοχοι συνδημιουργών, όσο και οι μη προσδιορισθέντες διάδοχοι, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας των οποίων ενδέχεται να θιγούν από την έκβαση της δίκης χωρίς να έχουν λάβει γνώση αυτής.

- 72 Επομένως, λαμβανομένης υπόψη, μεταξύ άλλων, της μεγάλης διάρκειας της προστασίας που προβλέπουν το δίκαιο της Ένωσης και η Σύμβαση της Βέρνης, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν είναι αναγκαίο να κατισχύσουν, εν προκειμένω, τα δικαιώματα των εναγόντων.
- 73 Το αιτούν δικαστήριο θα υποβάλει επ' αυτού το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

5. Προδικαστικά ερωτήματα:

- 74 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί των ακόλουθων προδικαστικών ερωτημάτων:

1.: Έχουν τα άρθρα 2, 3, 4 και 8 της οδηγίας 2001/29/EK της 22ας Μαΐου 2001, τα άρθρα 1 έως 3 της οδηγίας 2004/48/EK της 29ης Απριλίου 2004 και τα άρθρα 1, 2 και 9 της οδηγίας 2006/116/EK της 12ης Δεκεμβρίου 2006, καθόσον εγγυώνται, για τον δημιουργό και τον συνδημιουργό κινηματογραφικού ή οπτικοακουστικού έργου, τόσο το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την αναπαραγωγή των έργων τους και την παρουσίαση στο κοινό όσο και προστασία διάρκειας 70 ετών μετά τον θάνατο του τελευταίου επιζώντος εκ των συνδημιουργών, υποχρεώνοντας συγχρόνως τα κράτη μέλη να προβλέπουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις και κατάλληλα μέσα έννομης προστασίας κατά της προσβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και μέτρα, διαδικασίες και μέτρα αποκατάστασης τα οποία να μην είναι περίπλοκα και δαπανηρά άνευ λόγου και να μην προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε να συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, την έννοια ότι η προσεπίκληση όλων των συνδημιουργών αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της αγωγής που ασκείται από δικαιούχο λόγω προσβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί έργου κοινής δημιουργίας;

2.: Έχει το δικαίωμα αποτελεσματικής ένδικης προστασίας και προσφυγής σε δικαστήριο, συνιστώσα του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, όπως διασφαλίζεται, από κοινού, από τα άρθρα 2, 3, 4 και 8 της οδηγίας 2001/29/EK της 22ας Μαΐου 2001, τα άρθρα 1 έως 3 της οδηγίας 2004/48/EK της 29ης Απριλίου 2004, τα άρθρα 1, 2 και 9 της οδηγίας 2006/116/EK της 12ης Δεκεμβρίου 2006, την οδηγία 2006/115/EK της 12ης Δεκεμβρίου 2006 και τα άρθρα 17 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι το παραδεκτό της αγωγής λόγω προσβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας μπορεί να εξαρτάται από την προσεπίκληση όλων των συνδημιουργών του έργου;